

VISZTULA

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 kor.
Nagyedévre 4 ..
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Nagyedévre 5 ..
Védke postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Nagyedévre 0 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétven és
ünnepek után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 175. szám,

Nagyvárad.

Szerda 1915 augusztus 4.

Közelebb Ivangorodhoz

Budapest, augusztus 3. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

A Visztula és a Bug között a harcok tegnap is egész nap nem csökkenő hevességgel folytak és újból sikerrel jártak. Az egész vonalon erősen szorongatott ellenség, amelynek arcvonalát Lencnánál és Cholmtól északnyugatra újból áttörtük, a tegnap makacsul védett vonalaktól ma, ahova a reggeli órákban majdnem mindenütt észak felé hátrált. Csapataink üldözik. **Lencnát elfoglaltuk.**

Az oroszok, akik Ivangorodtól nyugatra befészkeltek magukat az augusztus 1-én kivívott győzelmünk hatása alatt vonalaik legnagyobb részét visszavonták a várövezet felé. Ivangorodtól északnyugatra a németek sikeres harcok közepette a Visztula előtt elterülő széles erdő-övezeten áthatoltak.

Kelet-Galiciában nincs változás.

Hiábavaló olasz támadások.

Budapest, augusztus 3. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A tengermelléken a Krntól egészen a görzi hídfőig tegnap csaknem teljes nyugalom uralkodott. A polazzo fensik szélét nagy olasz erők újból megtámadták.

Az ellenség ötször intézett rohamot gyalogságunk ellen, amely a helységtől keletre és a Monte dei Cei Butin hősiességgel kitarított. A támadást szívósan védekező katonáink heves harc után minden alkalommal visszaverték. Az olaszok súlyos veszteségeket szenvedtek.

Az előretörés megismétlése céljából összegyűjtött újabb olasz erősítéseket tüzéségünk meglepetésszerűen lőtte és szétugrasztotta. E harcok alatt a fensik többi szakaszai erős ellenséges tüzéségi harc alatt állottak.

A karinthiai határon az ellenség sűrű köd védelme alatt rohamot kísérelt meg Cellenkofel (Plöckentől keletre) ellen. Vállalkozása teljesen meghiúsult.

Egyébként ezen az arcvonalon semmi újabb esemény nem történt. A Monte Cristallo területén egyik tiszt járőrünk egy körülbelül 60 emberből álló ellenséges osztagra bukkant. Az ellenség rövid ideig tartó csetepatéban 29 embert veszített. *Hófer.*

Pánik és inség Varsóban.

Budapest, augusztus 3. (Saját tud.) Krisztiániából jelentik: **A Morgenbladed Varsóból most visszatért tudósítója leírja a lengyel főváros kétségbeejtő helyzetét. A városban az inség óriási, az ágyuzás a városban erősen hallható. A frontról folytonosan érkeznek sebesültszállító vonatok; az ágyudörgés a lakosságot rettegésben tartja. Varsóban tudják, hogy a döntő óra közel van. Nikolajevics nagyherceg véleménye szerint a németek gyors előnyomulása következtében az oroszok a visszavonulást északi irányba folytatni fogják.**

Novoszielica pusztulása.

Bukarest, augusztus 3. Az Universal mamornicai tudósítója jelenti, hogy megtekintette az orosz Novoszielicát, amelyet az oroszok visszavonulásuk közben fölgyújtottak. A falu, jelenti a tudósító, csuparom. Valamennyi ház elpusztult s csak égő és füstölgő zsarátnokot látni mindenütt. A péntekről szombatira virradó éjszakán a Mahalától északkeletre lévő magyar és osztrák csapatok heves támadást intéztek az oroszoknak Nova Ordica körül levő, mintegy tizenhat kilométernyi frontja ellen.

A támadás teljesen meglepte az oroszokat, valóságos pánikot okozott közöttük s a magyar és osztrák katonáknak hamarosan sikerült ezt az orosz szárnyat áttörniök. A támadással egyidőben a magyar és osztrák ütegek olyan rettentő tüzelést végeztek, hogy az oroszoknak futva kellett menekülniök s óriási veszteségeik voltak.

Nikoláj nagyhercegnek Magyarországra kellett volna jönni.

Rotterdam, augusztus 3. A Handelsblad azt tartja, hogy Miklós nagyherceg végzetes hibát követett el akkor, amikor Berlinbe akart menni és a nyugati szövetségesein akarván segíteni. Kelet-Porosországba tört, ahol Hindenburggal szemben egy egész sor csatát veszített el, ahelyett, hogy a visszavonuló Dankl és Auffenberg nyomán Magyarországra nyomult volna be.

A cár a békéről.

Genf, augusztus 3. Az orosz külügyminisztérium fölkererte az oroszországi lapokat, hogy a cár manifesztumát csak röviden méltassák. A minisztérium figyelmezteti a lapokat, hogy különösen nem kívánatos a cár ama szavainak, amelylyel a béke visszatérése iránti reményének ad kifejezést, a magyarázatása, mert minden fölösleges szó, amely erre vonatkozólag elhangzik, az ellenségnek a semleges államoknál kifejtett fardozásait mozdítaná elő.

Oroszország háborus költsége

Pétervár, augusztus 3. (M. T. I.) A duma ülésén a tengerészeti miniszter szólalt fel. Magasztalta a kelettengeri orosz flottát, amely hivatása magaslatán áll s elég erős arra is, hogy az ellenséges tengeri haderőt a saját vizein támadja meg, noha számra nézve kisebb amannál. A feketetengeri orosz flotta, amely szintén kevesebb hajóegységből áll, mint az ellenséges egyesült török német hajóhad, most fejt ki hatalmát s nincs meszsze a pillanat, mikor meg fogja oldani nagy feladatát, amely minden orosz szívének drága. Az orosz munkásság hazaszeretetének fényes tanujelét adta azzal, hogy kívülről mesterségesen rendezett sztrájkoknak ellenállott. A gyárakban és az állami üzemekben teljes erővel megy a munka s az orosz munkásmilliók kitartása csodákat művel. Ez tette lehetővé, hogy tavaly az év végével a kelettengeri flotta néhány harci egységgel gyarapodott. Ugyanez áll a feketetengeri flottára.

Bark pénzügyminiszter kifejtette, hogy az orosz nemzeti vagyon képes volt a háboru óriási költségeit fedezni, de azért szükség van új pénzforrásokra, mert nemcsak a háboru kiadásait, hanem az alkoholtilalom következtében elmaradt állami jövedelmeket is fedezni kell. A szeszmonopólium az államkincstárnak évente majdnem egy milliárd rubelt hozott. Oroszország háborus költségei ez év végéig 7.242.000.000 rubelre fognak rugni. Hogy ezt a kormány fedezhesse, a hitelműveleteknek egész sorát kell lebonyolítani, de ezeknek sikere nem lehet kétséges, mert a nemzeti vagyon 1.800.000.000 rubellel növekedett. Véleménye szerint az alkoholtilalmat a háboru után is fenn kell tartani. Azzal végezte felszólalását a pénzügyminiszter, hogy az orosz nép hiven összetartva és minden erejét egyesítve képes lesz a hadsereg szükségleteit kielégíteni.

Szerbia nem enged semmit Bulgáriának.

Nis, augusztus 3. A sajtóiroda jelenté, hogy a minisztertanács döntése az, hogy Szerbia a bulgár jegyzékben foglalt kívánságoknak, melyek területi engedményekre vonatkoznak, nem hajlandó eleget tenni, amint ez a múltban sem volt szándékában.

Olaszország csak a Dardanelláknál érhet el sikert.

Lugano, augusztus 3. A Giornale d'Italia Macciotti szenátor, tábornoknak cikkét közli Olaszországnak más harctereken való esetleges részvételéről. „Az olasz háborunak nem az az egyetlen célja — írja cikkében — hogy irredenta országokat megszállja és biztosítsa magának az értékes határokat és fegyveres erővel várja meg az események végét. Ez a megszállás, tekintve az ellenségnek szinte bevehetetlen természetes és mesterséges erőit, aligha járhat sikerrel. Mi csak a szövetségesek sikereivel érhetünk el győzelmet. A hegyes, nehezen járható terület a mi ellenségünk fölötti számbeli fölényünket aligha engedi érvényre jutni. Miért nem küldik tehát a mi csapatainkat a Dardanellákhoz, hogy segítsenek a szövetségeseknek, a kik defenzívára vannak kényszerítve. Így közeli időben ki tudnók fejteni minden erőn-

ket, előhaladhatnánk az ellenséges területen, erősen fenyegethetnők és így békére kényszeríthetnők. Nem szabad előre megvonnunk a szövetségesektől a segítségünket, mert ha a központi hatalmak egyikét békére tudjuk kényszeríteni, biztosak lehetünk arról, hogy a másikat legyűrhetjük.

Elodázták az olasz-török háborút.

Berlin, augusztus 3. Mint a Taegliche Rundschauak Zürichből jelentik, a semleges újságírók az olasz sajtóirodájában azt az értesülést kapták, hogy Olaszország még nem üzen hadat Törökországnak.

A pápa békeakciója.

Budapest, augusztus 3. Párisból jelentik: **Mercier bibornok megerősíti, hogy a pápa újabb békeakciója várható, amelyet az összes hadviselő államok fejedelmeinél teendő lépéssel fog kifejtteni. A pápa ezzel azt akarja elérni, hogy ne legyen újabb téli háboru.**

Kommunista forradalom fenyegeti Olaszországot.

Chisso, augusztus 3. Az olasz offenzíva összeomlása példátlan magatartást kelt a nagyobb olasz városok lakosságában. A svájci határállomásokra érkező olasz vonatok zsufoltak; egyre több, jobbára jómódu olasz polgár igyekszik biztonságosabb területre a kitörni készülő vihar elől. A cenzura fejtelten kapkodása még jobban felizgatja a közvéleményt, amely talán még a ténylegesnél is válságosabbnak tartja a hadsereg helyzetét.

Több ízben megesett, hogy a cenzura a hivatalos hadijelentést is visszavonta, így a keleti partvidék bombázásáról szóló jelentést csak a délutáni lapok közölték, az estiek már csak enélkül jelenhettek meg. A roszszatsejtő rómaiak erre a pályaudvarokhoz siettek s megvárták a Rimini s Ancona felől érkező utasokat, de ez az igyekezetük is hiábavaló volt, mert a rendőrség kordonnal vette körül a pályaudvart.

A lakosság izgalma leginkább kommunista tüntetésekből nyilvánul meg. A hadikölcsön balsikere szolgál a gazdagok elleni agitációk ürügyéül, s az utca népe most hazafias jelszók alatt lázít a vagyonos osztály ellen. A jómódu olasz családok tömege svájci utazásának is éppen ez a hirtelen fellobbant hazafias hangulat a magyarázata. A menekülők véleménye szerint a kommunista forradalom kitörése Olaszországban meg nem akadályozható.

A középületeket, az angol és szerb kővetséget is — karabinierik fegyveres őrsége őrzi, a tüntetések mégis napirenden vannak. A „Porta Pia“ mellett lévő angol konzulátust már másodízben megrohanta a csöveselék, azzal a megokolással, hogy az angolok félrevezették az olaszokat. Másnapra azután hivatalos kommuniké a tüntetés híréből a német kémek elleni hazafias demonstrációt csinált.

Lázító röpiratok és pamflettek tücatjával jelennek meg, leginkább Cadornát, D'Annuncciót s Marconit csufolják. A röpiratok elkobzása csak ritkán sikerül s titokban kéz-

ről-kézre jár a csufoló s lázító nyomtatvány.

Románia nem enged municiót szállítani Törökországba.

Bukarest, augusztus 3. A bukaresti lapok közlik: Föl vagyunk hatalmazva arra, hogy megcáfoljuk egyes lapoknak ama híresztelését, mintha Törökország számára municiót szállítanának Románián keresztül. A román kormány minden határállomásra utasítást küldött, hogy az áthaladó vasuti kocsikat a legszigorubbán ellenőrizzék. Ez az ellenőrzés annyira szigorú, hogy a municiószállítás lehetőségét teljesen kizárja.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, aug. 3. A főhadiszállás közli:

Kaukázusi-front.

Jobbszárnyunk a július 30-iki harc után az ellenséget a határ közelében levő Tavdak környékén előzőleg készített állásából kiűzte. Mintegy 500 orosz elfogtunk és nagyobb mennyiségű puskát, municiót és felszerelést zsákmányoltunk.

Dardanella-front.

Ari Burnunál július 31-én az ellenség, hogy megfigyelő őrsünk által megszállva tartott egyik kis lövészárkunkat hatalmába kerítse, gyalogsági, tüzérségi és bombatüzérelést indított ellene, két aknát felrobbantott és demonstratív támadásokat kísérelt meg a balszárny ellen. Végül súlyos veszteségei mellett visszavertük. Sed il Bahrnál hosszabb hatástalan puskatüzelés a balszárnyon.

A többi arcvonalon semmi jelentős.

Olasz parochiák kivonása a trienti egyházkerületből.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Rómából jelentik: A pápa az alai esperességet és a brentenicoi parochiát a trienti egyházkerület helyett ideiglenesen a veronai püspök alá rendelte.

Francia lapok az olasz helyzetről.

Budapest, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) A párisi lapok az orosz-lengyelországi helyzetet fejtegetve megállapítják, hogy Varsó eleste a semleges államokat a központi hatalmak javára befolyásolja. A szövetségeseknek a Bug menti előnyomulása következtében az oroszok valószínűleg Brest Litovszkig vonulnak vissza.

A trónörökös pár Budapesten.

Budapest, augusztus 3. A trónörökös pár Budapestre érkezéséről a következő jelentést teszik közzé:

„Illetékes helyről nyert értesülés szerint a trónörökös pár folyó hó 7-én Budapestre érkezik és 14-ig marad a székesfővárosban. A dolog természetéből folyik, hogy ő császári és királyi fenségeik jelenlegi budapesti tartózkodása is elsősorban a háboruval kapcsolatos közintézmények (csapatok, kórházak, jótékonyági intézmények, hadiszergyárak) megtekintésének és annak lesz szánva, hogy a közhatósági és társadalmi tényezőknak a hadseregléyezés terén kifejtett tevékenységével megismerkedjenek.“

A vasárnapi munkaszünet.

Egy évvel ezelőtt a háboru kitörésekor a belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg felfüggesztette a vasárnapi munkaszünetet. Ez az intézkedés akkor célszerű volt, mert a hadbavonulóknak hirtelen kellett beszerezniük szükségleteiket s így az üzletek nyitva tartása szükséges volt. Amde ki ne látná, hogy most már üzleti téren a normális viszonyok újra beálltak, s így az üzletek nyitva tartására semmi szükség nincs. Azok a kereskedelmi alkalmazottak, kik reggel 7 től az ebédre számított egy óra kivételével egész nap este 8 óra utánig bevannak zárva a túlhevített üzlethelyiségbe, ezek a szárandó emberek megérdemelnék, hogy legalább a vasárnapjuk szabad legyen. S éppen ellenkezőleg, már egy év óta megvannak fosztva a vasárnapi munkaszünet jótéteményétől. Arra nem lehet számítani, hogy az üzletek főnökei maguktól megadják a munkaszünetet, s azért itt hatósági intézkedésre van szükség.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete akciót kezdett most a drágasági pótléknak és a vasárnapi munkaszünet kieszközölése iránt a kereskedelmi alkalmazottak részére. Ez az akció nagyon dicséretes, habár egyelőre eredménytelennek látszik. Aki a kereskedelmi üzletek főnökeinek az alkalmazottakkal szemben követett eljárását ismeri, az nem sok reményt fűz ehhez az akcióhoz. Az üzletek főnökei a háboru kitörésekor fejüket vesztették s attól tartva, hogy jövedelmük megeszappan, mindjárt leszállították az alkalmazottak fizetését. Azonkívül hadbavonult alkalmazottaik helyét másokat nem alkalmazták, sőt a még megmaradtak közül is többit elbocsátottak. A háboru éppen ellenkező eredményt hozott a kereskedők forgalmára. A forgalom nemcsak hogy kisebb nem lett, sőt még nagyobb lett, mint a béke idején volt. És a kereskedelmi alkalmazottak ezt a nagy forgalmat jóval kevesebb személyzettel bonyolították le, nem feleltek, de leszállított fizetéssel. Állítólag volt főnök, aki látva, hogy forgalma nem lett kevesebb, visszaállította alkalmazottai régi fizetését. Azt hisszük, hogy ez csak mese.

Mi legalább nem hallottunk olyan főnököt, aki a háboru alatt csak visszaállította volna is alkalmazottai fizetését. Azért utópiának tartjuk a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének akcióját a háborus drágasági pótlék kieszközölése iránt. De erre az akciót azért megkellett indítani. Mert kell, hogy legyen valaki, aki ezeknek a főnököknek megmondja, hogy mi a kötelességük, ha már lelkiismeretük nem figyelmezteti kötelességükre. Így talán el lehet érni azt, hogy a leszállított régi fizetéseket megadják újra, ha már drágasági pótléket nem adnak.

Minden létfenntartási cikknek az ára legalább háromszorosára emelkedett. Tehát a kereskedelmi alkalmazottak a régi fizetésekkal sem képesek megélni, hát még leszállított fizetésekkal.

Még érthető volna ezeknek a főnököknek eljárása, ha jövedelmük kevesebb lett volna, vagy ha alkalmazottaik munkája lett volna kevesebb. De ennek az ellenkezője az igaz. A kereskedők jövedelme semmivel sem lett kevesebb. Nekik még abból is hasznuk

volt, hogy az árak magasabbak lettek, mert ez csak alkalmai adott nekik arra, hogy meglevő áruikat magasabb áron adják el s hogy a drágább áron beszerzett árukat még jobban megdrágítva adják el. Láttunk olyan árukat, melyeknek az ára 2 korona 50 fillérről 4 korona 50 fillérré emelkedett s a kereskedő a maga részéről még egy koronával drágította meg.

Ha már drágább lett, legyen még drágább. Talán egy pályán sincs oly tág tere a kapzsiságnak, mint a kereskedelemnél s általában el lehet mondani, hogy az üzletek főnökei fel is használták az alkalmat, hogy maguknak a háborus drágasági pótléket megszerezzenek. Hát adják meg ezt a drágasági pótléket alkalmazottaiknak is.

Ugy értesülünk, hogy az Országos Magyar Kereskedők Egyesülete is csatlakozott a Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének akciójához, s felhívta itteni nagyváradit fiókját az akció támogatására.

Most várjuk a főnökök állásfoglalását, mert talán még a főnökök is el fogják ismerni az akció jogosságát. Figyelmeztetni kell a nagyváradit főnököket arra, hogy a közvélemény megfigyelni magatartásukat, s a társadalomra való tekintet talán presszionálni fogja őket arra, amire a méltányosság nem bírta őket reá venni.

Sárrétudvari veszedelme.

Összeomlott házak.

Szomorú hangú panaszos beadvány érkezett tegnap Fráter Barnabás alispánhoz. A panaszt a sárrétudvari gazdák intézték a vármegye vezetőségéhez, hogy rendkívül szorongatott helyzetükben legyen segítségükre. Sárrétudvariban a baj, amiért a panaszt tették a gazdák, tulajdonképpen nem új keletű. Évenként megszokott ismétlődni, de eddig még sohasem volt oly komoly, mint az idén.

A rendkívül nedves tavaszi időjárás következtében Sárrétudvari községnek egy része teljesen víz alá került. Egész utcasort borított el a bő esővíz. Tavasz óta a víz nem tudott sem lefolyni, sem beszívódni, sem elpárologni s ennek következtében ma is olyan állapotok uralkodnak ott, mint a tavasszal.

Víz az utcán egyes helyeken mélyebb, mint egy méter, úgy hogy egy kisebb gyermek könnyen belefulhat. Az utcasorból, mely víz alatt áll, már eddig több ház összeomlott. Sőt, ha a vizet a lehető leggyorsabb tempóban el nem távolítják onnan, az egész házsor össze fog omlani. Kiszámíthatatlan most az a kár, amit a víz okozott már eddig is a gazdáknak. A kár pedig egyre növekszik s ugyszólván minden nap egy-egy újabb család lesz hajléktalanná a víz miatt.

Az elborított utca lakói kénytelenek voltak kiköltözni az életveszélyes épületekből. Ezeket a házaikból kivert embereket most a jószívű községbeli lakosság tartja el. A másik nagy veszedelem, ami a megragadt árvizből háramlik a községre, az, hogy az állóvíz napról-napra jobban poshad s párolgásával inficiálja a levegőt. A megragadott víztömeg már most is szédítő büzt áraszt magából. A lakosság kétségbeesetten néz a jövőbe. A polgárság helyzete annál vesze-

delmesebb, mert mint köztudomásu, Sárrétudvariban fellépett a kolera is és most az amugy is rossz levegőben minden akadály nélkül terjedhetnek mindenféle bacillusok.

A panasztevő gazdák azt állítják, hogy már többször kérték a közigazgatási hatóságok közbelépését, azonban eddig még semmisen történt érdekükben. Most az alispánhoz folyamodnak segítségért. Fráter Barnabás alispán még a mai nap folyamán fog intézkedni, hogy a veszedelem elháríttassék és a veszedelemben forgó gazdák házai meglegyenek mentve az összeomlástól.

A hadüzenetek.

A világháboru kitörése óta összesen husz hadüzenet történt. Ezek a következők:

1914 július 28 án Ausztria és Magyarország Szerbiának,

1914 augusztus 1-én Németország Oroszországnak,

1914 aug. 3 án Németország Franciaországnak,

1914 augusztus 3 án Németország Belgiumnak,

1914 augusztus 4 én Anglia Németországnak,

1914 augusztus 5-én Ausztria és Magyarország Oroszországnak,

1914 augusztus 6 án Szerbia Németországnak,

1914 aug. 11-én Montenegró Ausztria és Magyarországnak,

1914 augusztus 11-én Montenegró Németországnak.

1914 augusztus 11-én Franciaország Ausztria és Magyarországnak,

1914 augusztus 13-án Anglia Ausztria és Magyarországnak,

1914 augusztus 23 án Japánország Németországnak,

1914 augusztus 25-én Ausztria és Magyarország Japánországnak,

1914 augusztus 29 án Ausztria és Magyarország Belgiumnak,

1914 november 2 án Oroszország Törökországnak,

1914 november 5-én Franciaország Törökországnak.

1914 november 5-én Anglia Törökországnak,

1914 november 7-én Belgium Törökországnak,

1914 november 7-én Szerbia Törökországnak,

1915 május 23-án Olaszország Ausztria és Magyarországnak üzent hadat.

Mint hogy nyolc állam Ausztria és Magyarország, Németország és Törökországnak ellensége, 24 hadüzenetnek kellett volna történnie. Olaszország azonban eddig sem Németországnak, sem Törökországnak nem üzent meg a háborut. Montenegró és Japánország pedig csak a két középeurópai nagyhatalomnak üzent hadat, Törökországnak ellenben nem. Németország és Olaszország, valamint Montenegró és Törökország közt megakadt a diplomáciai érintkezés, Olaszország és Törökország közt ellenben még fennáll. Japánország és Törökország közt a háboru előtt sem volt diplomáciai összeköttetés.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, miteszereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapnátó, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota. Telefon: 13-02.

Nagy győzelem Ivangorod előtt.

Berlin, augusztus 3. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér.

Hooge mellett július 30-án elfoglalt angol állás az angol főparancsnok hivatalos jelentésével ellentétben, teljesen a miénk. Champaignében Bertestől nyugatra Souaintól nyugatra végzett sikeres robbantások után megszállottuk a robbantási tölések széleit.

Az Argonneokban Le Four de Paristól északnyugatra elfoglaltunk néhány ellenséges árkot, és ez alkalommal 601 embert foglyul ejtettünk.

A tegnap jelentett szuronytámadás alkalmával összesen 4 tisztet és 163 főnyi legénységet fogtunk el és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

A Vogézekben augusztus 1-ről augusztus 2-re virradó éjjel lefolyt harcokban Schratzmaenen—Lingekopf és Barenkopf között egy kis árok részt elvesztettünk. A Lingekopfon egy augusztus 1-én és 2-án teljesen összelőtt árkot nem szállottunk meg újra.

Egy francia kikötött léghajó, amelyet a szélvihar elsodort Ftainetól északnyugatra kezünkbe került.

Keleti hadszintér.

A Mitau környékén lefolyt harcokban 500 orosz elfogtunk. Ponievictől keletre az ellenség, miután több állásból részben kiveretük, felhagyott az ellenállással és keleti irányban elvonult.

Csapatunk átlépték a vobolniki—subooi utat. Tegnap itt 1250 embert elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

Lamza irányában sikeres harcok között tért nyertünk s kerék 3000 orosz elfogtunk.

Egyébként a Narev arcvonalon és Varsó előtt kedvező lefolyású kisebb ütközetek voltak.

A keleten összpontosított léghajóink Varsótól keletre a vasutvonalak ellen sikeres támadásokat intéztek.

Délkeleti hadszintér.

Woyrsch vezérezredes német csapatai a Visztula keleti partján a hidőállást kiszélesítették. 750 orosz elfogtunk.

Köves tábornoknak Woyrsch vezérezredes főparancsnoksága alá helyezett osztrák-magyar csapatai Ivangorod nyugati arcvonalán teljes sikert ért el. 2300 orosz elfogtak és 32 ágyut, ezek között 21 nehéz ágyut és 2 mozsarat zsákmányoltak.

Mackensen tábornagy hadseregével szemben az ellenség a Novo—Alexandria—Lencna—Zalin vonalon (Cholmtól északkeletre) tartotta még magát, de délután az oroszok vonalait Lencnától keletre és Cholmtól északra áttörtük.

Ennek következtében az ellenség az arcvonal nagyobb részén az éj folyamán megkezdte állásainak kiürítését, csak egyes helyeken áll még ellen. Leucnától keletre tegnap 2000, Cholm és a Bug között augusztus 1-én és 2-án több mint 1300 orosz fogtunk el s több géppuskát zsákmányoltunk. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Mikor kell fizetni a moratóriumi rendelet szerint?

Amióta a moratóriumo-feloldó miniszteri rendelet a hivatalos lap utján nyilvánosságra jutott, a kereskedő és iparos közönség köréből sokan keresték fel a kereskedelmi és iparkamarát, hogy a rendeletre vonatkozólag felvilágosításokat kérjenek.

A miniszteri rendeletnek a kereskedőket és iparosokat különösen érdeklő pontjaira vonatkozólag a következő felvilágosításokat adja közre:

I.

A nyílt könyvkövetelések és áruváltókra vonatkozólag:

Ha a követelések 1914. augusztus előtti, augusztus, szeptember, októberi lejáratuak s fizetendő volt az eddigi moratóriumi rendelet szerint 60 százalék, — most fizetendő lesz a 10 százalékos részlet az eredeti összeg után: 1915. szeptember, november, valamint 1916. január és május hónapokban.

Ha a követelések 1914. november, december, vagy 1915. január, február, márciusi lejáratuak s fizetendő volt az eddigi moratóriumi rendelet szerint 50 százalék, — most fizetendő lesz a 10 százalékos részlet az eredeti összeg után 1915. szeptember, november, valamint 1916. január, március és május hónapokban.

Ha a követelések 1915. áprilisi lejáratuak s az eddigi moratóriumi rendelet szerint 40 százalék volt fizetendő, — most fizetendő lesz a 10 százalékos részlet az eredeti összeg után 1915. szeptember és novemberben, valamint 1916. január, március, május, július hónapokban.

Ha a követelések 1915. májusi lejáratuak s az eddigi moratóriumi rendelet szerint 30 százalék volt fizetendő, — most fizetendő lesz a 10 százalékos részlet az eredeti összeg után 1915. szeptember, október, december, valamint 1916. február, április, június, augusztus hónapokban.

Ha a követelések 1915. júniusi lejáratuak s az eddigi moratóriumi rendelet szerint 20 százalék volt fizetendő, — most fizetendő lesz a 10 százalékos részlet az eredeti összeg után 1915. szeptember, október és november, valamint 1916. január, március, május, július és szeptember hónapokban.

Ha a követelések 1915. júliusi lejáratuak s az eddigi moratóriumi rendelet szerint 10 százalék volt fizetendő, — most fizetendő lesz a 10 százalékos részlet az eredeti összeg után 1915. szeptember, október, november, december, valamint 1916. február, április, június, augusztus és október hónapokban.

II.

Pénzváltókra,

melyek 1914 augusztus 1. előtt állítottak ki:

Ha az eredeti lejárat 1914 augusztus előtti, vagy augusztus, szeptember, október és eddig törlesztendő volt 20 százalék, ezután törlesztendő 1915 októberében az eredeti összeg 40 százaléka és 1916 októberében szintén 40 százaléka.

Ha az eredeti lejárat 1914 november, december, vagy 1915 január hava, és eddig törlesztendő volt 20 százalék, ezután törlesztendő 1915 november havában az eredeti

összeg 40 százaléka és 1916 november havában szintén 40 százaléka.

Ha az eredeti lejárat 1915 január, február, március, április, május hava, és eddig törlesztendő volt 10 százalék, ezután törlesztendő 1915 november havában az eredeti összeg 45 százaléka és 1916 november havában szintén 45 százaléka.

Ha az eredeti lejárat 1915 június vagy július hava, ezután törlesztendő 1915 november havában az eredeti összeg 50 százaléka és 1916 november havában szintén 50 százaléka.

Révész Jakabot felmentette a tábla.

Megirtuk annak idején, hogy a nagyváradi kir. törvényszék hatóság előtti rágalmazásért ítélte el dr. Kotzó Jenő ügyvéd panaszára Révész Jakab okleveles ügyvédet, jelenleg cipőgyári tisztviselőt. Felelősség folytán a kir. ítélőtábla elé került az ügy, melyet tegnap tárgyalta le a kir. ítélőtábla Harmathy Károly kuriai bíró elnöklete alatt. Révész Jakabot dr. Fráter Pál védte.

Az ügy abból indult ki, hogy egy polgári perben Révész Jakab dr. Kotzó Jenő ügyvédet bizta meg képviselővel. A per során az egyik tárgyalás előtt arról értesítette Révész az ügyvédjét, hogy ezen a tárgyaláson költségkímélésből maga kíván megjelenni, s elkérte dr. Kotzótól az ügyiratokat s ígérte, hogy díjait is kifogja fizetni. A megbízást azonban kifejezetten nem vonta meg az ügyvédtől s megvált győződve, hogy az továbbra is képviselni fogja. Dr. Kotzó pedig abban a meggyőződésben volt, hogy megbízása ezzel vissza lett vonva. A járásbíró pedig, mivel dr. Kotzó megbízása visszavonva nem lett, őt értesítette a következő tárgyalásról azzal az értesítéssel, hogy ügyfelét személyes eskü alatti kihallgatásra idézik azzal a jogkövetkezménnyel, hogy ha meg nem jelenik, akkor az ellenfelét fogják kihallgatni s annak előadását fogják valóra venni.

Az idézést dr. Kotzó irodája átvette, a tárgyalást az ügyvédi naplóba be is vezette, de Révészt nem értesítette, hogy meg kell jelennie a tárgyaláson és így aztán a kitűzött tárgyaláson sem Révész, sem ügyvédje meg nem jelent.

Igy történt, hogy a járásbíró az ellenfél javára döntött s csak a meghozott ítéletről értesítette dr. Kotzó Jenő ügyvédet. Dr. Kotzó azt hitte, hogy csak azért küldték meg neki az ítéletet, mert az ő költsége is meglett benne állapítva, az ítéletet irattárba tette s nem értesítette ügyfelét az ítéletről sem s így Révész meg sem felelőzhette az ítéletet. Annál nagyobb volt a Révész meglepetése, mikor ez ügyben foglalni jöttek hozzá, mivel az ítéletnek nem tett eleget.

Majd két év telt el s dr. Kotzó Jenő követelte a perben megítélt díjait. Erre Révész haragjában feljelentést tett az ügyvédi kamarához ügyvédi mulasztás miatt dr. Kotzó Jenő ellen. Az ügyvédi kamara nem találta vétkesnek az ügyvédet, mire az Révész Jakab ellen fordult. A vádat a törvényszéken az ügyészség képviselte s a törvényszék el is ítélte Révész Jakabot, aki az ítélet ellen felelősséget jelentett be. De felelősséget az ügyész is sulyosításért.

A táblai tárgyaláson a kir. főügyési helyettes fenntartotta a vádat s a 92. § alkalmazása nélkül kéri a vádlott elítélését, mert enyhítő körülményeket fennforogni nem lát.

Majd dr Fráter Pál ügyvéd tartotta meg kiváló jogászai elmélettel megkonstruált védőbeszédét s kérte a vádlott felmentését.

A kir. tábla helyt adott a kiváló kriminálista kérelmének s Révész Jakab vádlottat a bűn és büntetés jogkövetkezményének terhe alól felmentette, kimondván, hogy Révész Jakab nem rágalmozott s annál kevésbbé hamis vádat nem emelt.

Az ítélet jogerős.

Egy olasz repülőgép lelövése.

Élet az olasz határon.

Rendkívül érdekes levél érkezett az olasz határtól Nagyváradra. Sz. P. nagyváradi tanító írta az olasz határtól. A levél egy olasz repülőgép lelövéséről szól. Igen elevenen írja meg azt a hatást, amely a legmerészebb és legügyesebb ellenséges repülőgép lezuhanása keltett. Ez az esemény tüzeinknek is dicsőretére válik, amennyiben egyetlenegy lövéssel eltalálták a veszedelemes olasz aeroplánt. A levél a következő leírást adja az esetről:

„... 27-én, d. u. fél 5 órakor gyönyörű látványunk voltunk szemtanúi, melyet örömmel fogunk elraktározni háborus emlékeink közé. Derék tüzeink egyetlen lövéssel lepuffantottak egy olasz repülőgépet, a legmerészebbet, amely mindig felettünk szemtelenkedett.

Lehetetlen azt a lelkesedést leírni, amely hosszú rajvonalkonk átvonult. Fellelve a legnagyobb veszélyt, örömmel, fel-frissülve ugrált ki odújából az elfáradt, el-tikkadt honvédség, tapsolva, ujongva, sapkáját lengetve az óriási ágyutüzben.

Pokolian szépséges látvány volt, amint a lángbaborult olasz nemzetiszínű repülőgép lefele zuhant a magasból.

A hatás érezhető volt az olasz fronton is: egyszerre abbahagyták az ágyuzást, a gyalogsági tüzet s egy pár órára lecsendesült a harci zaj. Az otthoniak el sem képzelik, micsoda erkölcsi hatása van egy ilyen látszólag kicsi eseménynek...“

Egy másik levél, amelyet J. E. mezőgyáni főjegyző írt, egy pár érdekes mozzanatot rajzol az olasz határi életről:

„Most már benne vagyunk a deckungban egy 2000 méteres hegyen, még pedig egyelőre csak ágyutüzben. — Hó van bőven, eső megint bőven esik, a fellegek pedig alattunk járnak. Képzhető, hogy milyen szép helyen vagyunk.

A deckungunk azonban valóságos patlotának beillik. Ablak és ajtó is van rajta, benne pedig ágy és kályha. A kályhába ma már be is fűtöttünk, tekintve a július hónapot.

A mult éjjel kint háltam a szabadban, ma pedig bőrig áztam. Ugy szárítottam meg mindent, mert csak egy rendbéli ruhám van...“

..HIREK..

* **József főherceg kitüntetés.** A király József főhercegnek, a 7. hadtest parancsnokának odaadó és eredményes vezetésért a Lipótrend nagykeresztjét a hadiékítménnyel adományozta.

* **Fraknoi püspök békeindítványa.** Amsterdamból írják: A Tijd ismereti Fraknoi Vilmos e. püspök ama békeindítványát, hogy a pápa valósítsa meg a békét és Giesswien Sándor prelátus, képviselőnek e kérdésről az Alkotmányban megjelent cikkét.

* **A Vilmos huszárezred parancsnokának kitüntetés.** Berzevici és kakaslomnici Berzevicy Bélát, a 7-ik Vilmos huszárezred parancsokát, ezrednek élén tanusított vitéz magatartásának elismeréséül a hadiékítményes III. osztályu katonai érdemkeresztrel tüntette ki a király.

* **Kitüntetés.** A m. kir. honvédelmi miniszter az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül Bartha György 4. h. gy. e. beli tart. hadnagynak a II. osztályu ezüst vitézségi érmét adományozta.

* **Kitüntetések a hadseregben.** A király az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért Gombkötő Ferenc 4. honvédegyalozredbeli tartalékos főhadnagy-gazdászati tisztnek, valamint dr Fischer Arthur 19. t. t. ezredbeli tartalékos főorvosnak a koronás arany érdemkeresztet és Horváth Géza 7. h. ezredbeli szakaszvezetőnek az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta s elrendelte, hogy Essigmann Adolf 37. gyalozredbeli századosnak, Harmos Zoltán 19. t. b. b. beli főhadnagynak és tiszaujhelyi Ujhelyi Kornél 7. h. ezredbeli tartalékos hadnagynak a legfelső dicsőre elismerés tudtul adassék.

* **Sorsolás a Vörös-Kereszt járára.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz helyiségében kisorsoltak egy sárga selyem divánpárnát, melyet Hegedüs Ottóné készített. A párnát Havas Rózsika nyerte meg.

* **A kormány megadta a drágasági pótlékot az állami tisztviselőknak.** Az állami tisztviselői kar már hónapok óta sürgeti a kormányt a drágasági pótlékot. A miniszteriumból vett értesülésünk alapján megírtuk, hogy a kormány drágasági pótlékot ad a tisztviselőknak s erre nézve már minden elő van készítve. A dolog sokáig késett, de most már a kormány elérkezettnek látja az időt, hogy megvalósítsa a tisztviselők erre irányuló óhaját. Most hiteles helyről értesülünk, hogy a minisztertanács több millió koronát engedélyezett erre a célra. A drágasági pótlék azonban nem általános, hanem csak egyes fizetési osztályokat érint. Az igazságügyi tárca körébe eső tisztviselők például a VI. fizetési osztályig bezárólag összesen 802.000 korona drágasági pótlékot kapnak. A minisztertanács döntése szerint azokban a fizetési osztályokban is, a melyeknek megszavazták

a drágasági pótlékot, csak azok kapják meg, a kik külön kéri.

* **Monika nővér temetése.** Tegnap számunkban megemlékeztünk Monika irgalmas nővér elhunytáról és megírtuk, hogy temetése ma reggel 8 órakor lesz a Szent Vincze zárdából. Amint utólag értesültünk, a temetés d. u. 6 órára lett elhalasztva a rokonok kérésére, akik a mai nap folyamán fognak megérkezni a végtisztességre. Az engesztelő szentmiseáldozat azonban ma reggel 8 órakor lesz megtartva az intézet kápolnájában.

* **Az egy éves háboru mérlege.** A berlini lapok vasárnapi számában a hadvezetőségek hivatalos jelentéseinek alapján a háboru egy éves fordulójának alkalmából megállapítják a központi szövetséges hatalmak eddigi eredményeit. Az érdekes összegezés, melyben a német, magyar és osztrák hadvezetőség augusztus 1 én kiadott júliusi fogoly- és zsákmánykimutatása nincsen benne, a következő: I. A kettős szövetség a háboru első éve alatt elfoglalt Belgiumból 29.000 négyzetkilóméter területet, Franciaországból 21.000 négyzetkilómétert és Oroszországból 130.000 négyzetkilómétert; összesen 180.000 négyzetkilómétert. Ezzel szemben az ellenség elfoglalt Elzászból 1.050 négyzetkilómétert és Galiciából 10.000 négyzetkilómétert; összesen a két állam területéből 11.050 négyzetkilómétert. II. A háboru első évének végén, bele nem számítva a júliusi kimutatást, Németországnak van 1.058.869 hadifoglya, Ausztria és Magyarországnak 636.534 hadifoglya, összesen a kettős szövetségnek együtt 1.695.400 hadifoglya. Ebből orosz hadifogoly van Németországban 5600 tiszt és 720.000 főnyi legénység, a monarchiában 3190 tiszt és 610.000 főnyi legénység. Az orosz hadifoglyok száma összesen 8790 tiszt és 1.330.000 főnyi altiszt és közlegény. III. Juniusig a német gyűjtőhelyeken elhelyeztek 5834 zsákmányolt ágyut és 1556 zsákmányolt gépfegyvert. Az elfoglalt ágyuk és gépfegyverek nagy részét a csapatoknál hagyták és használják az ellenség ellen. Teljesen pontos számadat ezért nem áll rendelkezésre. A zsákmányolt ágyuk száma mindenestre 7000—8000 között van, a gépfegyvereké pedig 2000—3000 között.

* **A biharkeresztési járásban a katonák hordják a termést.** A katonai parancsnokság tegnap igen érdekes és jelentős rendelet kiadásáról értesítette Fráter Barnabás alispánt. A távirati értesítés szerint a felsőbb katonai parancsnokság megengedte a Biharkeresztésen állomásozó szekerészeknek, hogy a járás területén a termést a katonai igákkal hordják össze. A katonai segítség nagyon előre fogja vinni az aratást a keresztési járásban, honnan tudvalevőleg csaknem minden igát elvittek katonai szolgálatokra.

* **Honvéd huszárok német kitüntetés.** A király megengedte, hogy Győry Géza 2. h. h. e. beli főhadnagy a Vilmos császár által neki adományozott II. osztályu vaskeresztet, valamint Gyarmaty Dávid és Németh György 2. h. h. e. beli tizedesek a Vilmos császár által nekik adományozott német szolgálati hadiérmet elfogadhassák és viselhessék. Ifj. Győry Géza fia id. Győry Gézának, a nagyváradi lat. szert. püspökség nyug. főerdőmérnökének.

* **Halálozás.** Tóth Ilonka 18 éves korában folyó hó 2 án hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, 4 én d. u. 4 órakor lesz a gróf Batthyányi Lajos-utca 4. számú gyászházából. Az elhunyt fiatal leányt édesatyja, Tóth István, édesanyja, szül. Saikora Ilona és jegyese, Ziner József gyászolják.

*** Przemyslbe nem mindenki mehet haza.** A belügyminisztertől tegnap rendelet érkezett az alispánhoz a Przemyslbe való visszautazás korlátozása tárgyában. A rendelet értelmébe Przemysl városába csakis azok térhetnek vissza egyelőre, akik nincsenek ráutalva a közjótékonyaságra. Visszatérhetnek azok is, akiknek gazdálkodásuk vagy élelmezési ipari vállalatuk van ott. A visszatérés korlátozására az szolgálta okul, hogy a város lakosságának élelmezése még nem megy oly könnyen mint a háboru előtt. A nehézségeket minden valószínűség szerint röviden le fogják kezdeni és akkor akadály nélkül térhet haza mindenki Przemyslbe is.

*** Adakozás a vak katonák javára.** Imrik Kornélia özv. Györfly Sándorné elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címen 10 koronát adományozott a vak katonák részére szerkesztőségünk útján.

*** Egy magyar és egy osztrák géppuskás kitüntetése.** A hadügyminisztérium hivatalos közléseiből helyezzük egymás mellé az alábbi két kitüntetést. Varga Mihály, a 101-ik gy. e. szakaszvezetője, mint gépfegyverirányzó szakadatlanul éber megfigyelésével 3200 lépés távolságból egy ellenséges hadoszlopot vett észre. Anélkül, hogy parancsra várt volna, gépfegyverét a másik irányzóval 2400 irányzékra helyezte s egy oly pontra igazította be, amelyen az ellenségnek okvetlenül átkellett haladnia. A pontos tüzeléssel sikerült a hadoszlop közeledését addig feltartóztatnia, míg a távbeszélőn értesített saját tüzéségünk csatlakozott a tüzeléshez. Ez a gépfegyverirányzó minden alkalommal igazán példásan viselkedett. (II. oszt. ezüst vitézségi érem.) — Bousin János a 2-ik tiroli császárvadászrezred alvadásza sok ütközetben vitézül küzdött mint gépfegyverirányzó, de a daciei csatában különösen kitüntette magát azért, hogy egy közvetlen közelből gépfegyvereire meglepésszerűen támadó erős ellenséges osztagra előbb fegyveréből, aztán pedig pisztolyából heves tüzelést kezdett s az őt legelől levő katonát lelve a többieket megfutamtotta. Ez által a tulerőben levő ellenség támadásának válságos percében ezredének nagy szolgálatokat tett. (Arany vitézségi érem.)

*** Amire nálunk is szükség volna.** Békésvármegye törvényhatósága Békéscsaban községi cselédszerző intézetet létesített, mely a községi népházban (Békéscsaba, Hunyadi-tér) lett elhelyezve. Célja a községi, tehát hatósági intézetnek a magánközvetítőknek tisztán egyéni önző érdektől vezetett s éppen azért sok panasz és visszasság forrását képező egyoldalu eljárását, a zugközvetítők üzérkedését megszüntetni. Törekvése a cselédsors megjavítása és a cselédi állapotnak megkedveltetése s egyben a cselédeleányoknak az elzüllesztől és erkölcstelen élettől való megóvása. Az ujonnan épült községi népházban tágas és egészséges váróterem van a cselédek nappali tartózkodására berendezve. Az intézet által elhelyezést nyernek mindennemű férfi és női cselédek, gazdasági cselédek, u. m.: kanász, mindenes, béres, továbbá szakács, szakácsnő, kocsis, inas, dajka, szobaleány, szolgáló hetes és pesztonka, különben szállodai és vendéglői alkalmazottak. Ezen intézet f. évi január hó 1-ével már meg is kezdette működését, az első, vagyis január hóban az elhelyezések száma 468 volt; ebből 312 férfi és 156 nő. A vármegyei szabályrendeletben megállapított mérsékelt közvetítési díjak a községi pénztárát illetik, amelyből a község, az inté-

zet dologi kiadásait fedezi. Az elszegődni hajlandó egyének személyesen vagy levél útján, cselédkönyvvel ellátva a községi Cselédszerző Intézet irodájában jelentkezhetnek.

*** Kabaré a Lövészárok-ünnepélyen.** A Lövészárok hazafias hat napi ünnepére nagyban folynak az előkészületek. Augusztus 19 én, másodnap lesz a kabaré; a front mögött hatalmas pódium lesz felállítva. Eddig Görög Olga, Horváth Miczi, Bihari Ákos és Farkas Pál városunk kedvencei hazafias lelkesedéssel ígérték meg közreműködésüket. A Farkas Pál vezetősége alatt álló Bonbonniere tagjai közül szintén többen fognak szerepelni. A rendezést Bihari Ákos vállalta el. A részletes műsort később hozza nyilvánosságra a rendezőség.

*** Az elesettek árváinak.** A Kath. Kör kuglításasága 7 K 39 fillért küldött szerkesztőségünkbe a háboruban elesettek árvái számára. E pénz 4 filléres büntetéspénzekből gyűlt össze. Rendelteségi helyére juttattuk.

*** Okleveles tanítónő** elvállalja elemi és polgári iskolai tanulók oktatását valamint zongora tanítást is. Cim a kiadóban.

*** Szülők figyelmébe!** Előrehaladott szezon miatt a raktáron levő lüster, vászon és damaszki fiuruhák, batisz, vászon, delin, lüster leányka ruhák spacerblusok és játszó ruhák, felöltők mélyen leszállított árak mellett lesznek kiárusítva a Gyermek divat szalonban Rimanóczy-utca 1. sz. Royal kávéház mellett. Telefon 476.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

*** Idősebb** teljesen megbízható intelligens nő, jó bizonyítványokkal, a háztartás minden ágában jártas magános urinőhöz ajánlkozik. Apolonénak is. Czim a kiadóba.

*** Zsuzsi kisasszony** a Rákoczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Húr különlegességek.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákoczy-ut 7/B.

*** Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

*** Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát, szardíniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, liptói-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és darálteukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizliszt, burgonyaliszt, tápió, egyidejűleg ajánlom Aszódi-féle reklam kész darált kávémat, negyedkiló 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régiéek. Aszódi Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villány világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

CIPÓ
 újdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
 Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

*** Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolcsóbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut.

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. Értekezni a Polgári takaréknál.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutó áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezni a Polgári takarékpénztárnál.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsvar-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezni a Gazdasági és Iparbanknál.

Tanulóleányok
 felvételnek
 a Szent László-nyomda r. t.-nál
 Szilágyi Dezső-utca 5.

TANÜGY
 Beiratások a nagyvárad kir. kath. jogakadémián.

A nagyvárad kir. kath. jogakadémián a beiratások az 1915—16 tanév első felére f. évi szeptember hó 1-től 12-ig tartanak. E napok elteltével csak a dékán külön engedélye alapján lehet beiratkozni. Betegség vagy egyéb, komoly méltánylást érdemlő akadályok igazolt fenforgása esetén megengedtetik, hogy valaki felvételre leendő első jegyzés végett egyelőre megbízott útján vagy írásban jelentkezzen.

Az intézet az arra érdemes hallgatóknak, a részükről elnyerhető tandíjmentességen kívül egyéb anyagi kedvezményeket is nyújt. E cél szolgálatában áll főleg a már szeptember hó 16-án megnyitandó Mensa Academica, mely minden a diáksztálnál étkező hallgatónak a jutányosan megállapított étkezési díj egynegyed erejéig külön kérelmezés nélkül is kedvezményt ad, indokolt kérelemre pedig 20 vagyontalan és jó

előmeneteli hallgatót félingyenes s 15 arra kiválóan érdemes hallgatót teljesen ingyenes ebéd és vacsora kedvezményben, esetleg pénzségélyben részesít.

Ugy a tandíjmentesség, mint a Mensaközvetmény iránti kérvények, tanulmányi és vagyoni bizonyítvánnyal felszerelve, a beiratás alkalmával a kir. kath. jogakadémia dékánjánál nyújtandók be.

Érdeklődőknek megkeresésre részletes felvilágosítást nyújt a nagyváradi kir. kath. jogakadémia dékáni hivatala.

Legujabb táviratok.

A szerb trónörökös hadparancsa.

Budapest, augusztus 3. (Saját tud.) A Lokalanzeiger jelenti: Sándor szerb trónörökös a következő napi-parancsot adta ki:

Minthogy Franciaország, Belgium, Olaszország határain, valamint Galicia és Lengyelország síkságain véres harcokat vívnak, lehetetlen kardunkat hüvelyében hagynunk. Kötelességünk, hogy nemzeti feladatunkat véges-végig teljesítsük egy országunkkal, mint a szerbséggel szemben.

A francia sajtó a Dardanellák elestéről.

Budapest, augusztus 3. (Saját tud.) Kopenhágából jelentik: Francia sajtó Brullard tábornok marseillei bucsubeszédéhez ama határozott várakozást fűzi, hogy a Dardanellák augusztusban esnek, sőt pontosan kiszámítja a napot, órát, azt állítva, hogy a szövetségesek augusztus 20-án bevonulnak Konstantinápolyba.

Londonban várják Varsó bevételeit.

Kopenhága, aug. 3. (Saját tud.) A Politiken jelenti: Londonban Varsó bevételeinek hírére várják. Belov hadseregének oldalozó hadműveletei rendkívüli izgalmat okoznak, mert a nagy lovastömegekkel rendelkező németek gyorsan nyomulnak előre. Nikolajevics a rendelkezésre álló tüzérség nagyrészt Brest-litovszktól északra rendelte.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 1-i száma ismét tele van pompás haretéri felvételekkel a galicai harcokról, az Isonzó vidékéről, különösen érdekesek azok a felvételek, melyek a szövetségeseket — magyar és német huszárokat — együtt ábrázolják. Szépirodalmi olvasmányok: Laczkó Géza és Strug András regénye, Szöllösi Zsigmond tárcája, cikk a németek hazaszeretéről stb. Egyéb közlemények: Zorád Géza rajza s a rendes heti rovatok: a háboru napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem u. 4.)

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Biharvármegye alispánjától.

12086—1915.

Pályázati hirdetmény.

A magyarcsékei járásban megüresedett évi 2000 (Kettőezer) korona kezdőfizetéssel, évi 450 (Négyszázötven) korona lakáspénzzel és évi 600 (Hatszáz) korona utiátalánnyal javadalmazott járásorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c.-ben előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket a 125000/1902 B. M. sz. a. kibocsátott Vármegyei Ügyviteli Szabályzat 4. §-ában előirt módon Biharvármegye főispánja Méltóságos dr. Miskolczy Ferencz urhoz címezve 1915. évi szeptember hó 7-ikének déli 12 órájáig hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1915 július 2-én.

Fráter Barnabás
alispán.

13660—1915 szám.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminiszter Urnak 83046/915 VI. a B. M. számú körrendeletét a gépjárművezetőket előkészítő XII. rendes tanfolyam megtartására vonatkozólag a következőket hozom az érdeklődők tudomására:

A belügyminiszter ur a gépjárművezetőket előkészítő XII. rendes tanfolyam megtartását f. év augusztus 2 től kezdődőleg 28 ig engedélyezte.

Az ezen tanfolyamon résztvenni óhajtók ebbeli szándékukat személyesen vagy írásban kötelesek bejelenteni a gondaoknak a tanfolyam helyiségében. (Budapest, X. ker. Százados-u. 14. sz.) hétköznap délután 5—7 óra között.

A folyamodvánnyal együtt benyújtandók:

1. születési anyakönyvi kivonat.
2. a legujabb keletű erkölcsi bizonyítvány.
3. orvosi bizonyítván.
4. iskolai képzettségről szóló bizonyítvány.

5. a jelentkező idejebeli és az ezt megelőző foglalkozását igazoló bizonyítványokat vagy egyéb ilyenmü okmányokat, amelyek azt is igazolják, hogy a tanfolyam tartama alatt foglalkozásától megvált e vagy pedig a tanfolyam elvégzése céljából foglalkozásának teljesítésétől a meghatározandó szükséges időre felmentést nyert.

6. a budapesti Mentő Egyesületnél vagy más tanfolyamon esetleg már megszerzett bizonyítványt, amely igazolja, hogy a jelentkező a baleseteknél első segély nyújtásra szükséges tudnivalókról sikeresen vizsgázott.

Az érdeklődőknek levélbeli megkeresésre a tanfolyam gondnoki irodája „Tájékoztató” ismertetést küld.

A részletek felől az érdeklődőknek szívesen szolgálok utbaigazítással.

Nagyvárad, 1915 július 31.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvédelmi minisztérium a f. évi május 22-ről 124831 20/b—1915 szám alatt kelt rendeletével a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII t. cz. 24, 27 §-ai alapján igénybe vetteknek kijelentett maláta készleteket a folyó évi július hó 19-én kelt 9718—20/b. 1915 ein. számú rendeletével az igénybe vétel alól feloldotta.

Erről a törvényhatóság területén levő maláta és sörgyarak tulajdonosait tudomásvétel végett jelen hirdetmény utján értesítem.

Nagyvárad, 1915 július 21.

Eleméry Ferenc
katonaiügyi tanácsnok.

Biharvármegye alispánjától.

ad. 12—1915.

Felhívás!

Miután több községben az ázsiai kolera járványszerű fellépte megállapítást nyert a vármegye területén, felhivom mind azon orvostudor, szigorló orvos vagy orvosnövendék urakat, akik az 5555/1915. sz. a. B. M. rendelet 18. §. megállapított díjazás mellett a vármegye területén járvány orvosi szolgálatot teljesíteni hajlandók, hogy f. évi augusztus hó 15-ig írásban nálam állandó lakhelyük vagy címük megjelölése mellett minél előbb jelentkezni szíveskedjenek.

Alkalmaztatásuk a szükséghez képest jelentkezésük sorrendjében fog eszközöltetni.

Nagyvárad, 1915 augusztus 2.

Fráter Barnabás.
alispán.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

Felhívás!

Tapasztalati tény, hogy a lakásfosztogató betörők főképen a nyári évad alatt a nyaralásra elutazott közönség lakásaiban szoktak garázdálkodni.

Minthogy a rendőrkapitányi hivatal bünyügi osztályához érkezett körözvények tanúsága szerint a lakásfosztogató betörők az ország más városaiban működésüket már is meg kezdték, s tartani lehet attól, hogy a nyári évad alatt a rendőrségünk minden ébersége dacára Nagyváradra is rákerül a sort: felhívja a rendőrkapitányi hivatal városunk nyaralásra utazni óhajtó közönségét, hogy elutazás előtt érték tárgyaikat helyezték kellő biztonságba, lakásaikat pedig biztonsági zárral lássák el.

Nagyvárad, 1915 július 25-én.

Rendőrkapitányság.

4781—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

Az Országos Hadsegélyző Bizottság a hadibélyegek eladása folytán egybegyűlt és még képződő alap terhére a háborúnak olyan áldozatain szándékozik segíteni, akiknek mostoha helyzetén az eddigi keretek között a háborus jótékonyág eddigi rendszereivel változtatni nem lehetett.

Igy gondoskodni kíván a háborúban elesett, vagy sebesülés, illetőleg hadifáradság és betegség következtében elhalt katonák (ide értve a tisztet is) olyan hátrahagyottjainak segélyezéséről, akiknek semmiféle államsegélyre, nyugdíjra, kegydíjra vagy nevelési járulékra igényük nincsen: akik azonban segítségre szorulnak s akiket az elesett, vagy elhalt katona tartott el.

Ez a segély kétféle:

1. Ha az elesett vagy elhalt katona, aki a segélyezendőnek eltartója volt, középiskolát vagy ezzel egyenértékű tanintézetet végzett: minden nyole éven felüli hátrahagyottja részére fejenként és havonként 60, hatvan korona, a nyole éven aluliak részére pedig havonta 30, harmire korona.

2. Ha az elesett vagy elhalt katona, aki a segélyezendőnek eltartója volt, nem végzett középiskolát vagy ezzel egyenértékű tanintézetet, az esetben minden nyole éven felüli hátrahagyottja részére fejenként és havonta 30, harmire korona, a nyole éven aluliak részére pedig 15, tizenöt korona.

Az ily segély iránti folyamodványban tüzetesen feltüntetendő, hogy a hátrahagyott az elesett, vagy elhalt katonával minő viszonyban volt, valamint, hogy a hátrahagyottat valóban az elesett vagy elhalt katona tartotta el, továbbá, hogy a hátrahagyottak az elesett vagy elhalt katona támogatása híján nélkülözésnek vannak kitéve, illetőleg megélhetésük biztosítva nincs. Feltüntetendő ezenkívül, a folyamodványban minden egyes segélyre számotartó hátrahagyottnak pontos életkora.

A midőn ezt az érdekelteknek tudomására hozom, felhívom mindazokat, a kik a fentebb meghatározott feltételek mellett a segélyre igényt tartanak, hogy a segély kieszakozása iránti kérvényüket Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál (Városháza I. em. 4. sz. ajtó) adják be.

Nagyvárad, 1915. július 23.

Rimler Károly
polgármester.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a II. od. oszt. ellenőri állás betöltése folytán megüresedett I. sz. oszt. adóhivatali számtiszt (Adótiszt) és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásoknak választás útján leendő betöltését a f. évi augusztus havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvéni ki, felhívom mindazokat, a kik a X. ik fizetési osztályba beosztott 2000 korona fizetés és 720 korona lakpénzzel javalmazott I. sz. oszt. adóhivatali számtiszt (adótiszt) és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad thjf. város főispánje Méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. sz. emelet 4. szám alatt) folyó évi augusztus hó 7. ik napjának délután 5 óráig annyival is inkább adják be, mivel az elkésztett beadott, vagy kelően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1915. július 20.

Rimler Károly s. k.,
polgármester.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

ad. 9778—1915. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán katonai gyakorló-téren építendő honvéd tüzér lőszerraktár és tartozékai építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi augusztus hó 31. ik napján d. e. 10 órákor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Föld kőműves és elhelyező munka.
2. Vas munka.
3. Kőfaragó munka.
4. Ács munka.
5. Bádógos munka.
6. Tető fedő munka.
7. Asztalos munka.
8. Lakatos munka.
9. Mázoló.
10. Villámhárító.

Ajánlatot lehet tenni az összes munkákra avagy egy, vagy több munka csoportra is. Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 %-át teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1915. év augusztus hó 31. ik napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat melyre ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csak az egységárak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatba vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalma-

zására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915. július 24.

Komlóssy József s. k.

jog. és gazdaságügyi tanácsnok
mint küld. elnöke.

Hirdetmény.

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyűlékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékává tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyúló és a robbanó anyagok a postai szállításból ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok ezeket a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűzszerszámokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyúló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyűlékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróba útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanuja fölmerül — a feladót kötelezhetik a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltitkolása vagy hamis nyilvánítása mellett ad postára, kihágást követ el s ezen felül a tiltott tartalmú küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915. július 5. én.

Gerő Ármin,
rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Költségvetések ingyen.

Telefon száma 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osztályok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4. méretű minden nagyságban.

Felszerelő telefonja 56. sz.